

Ommelandvaart 2016

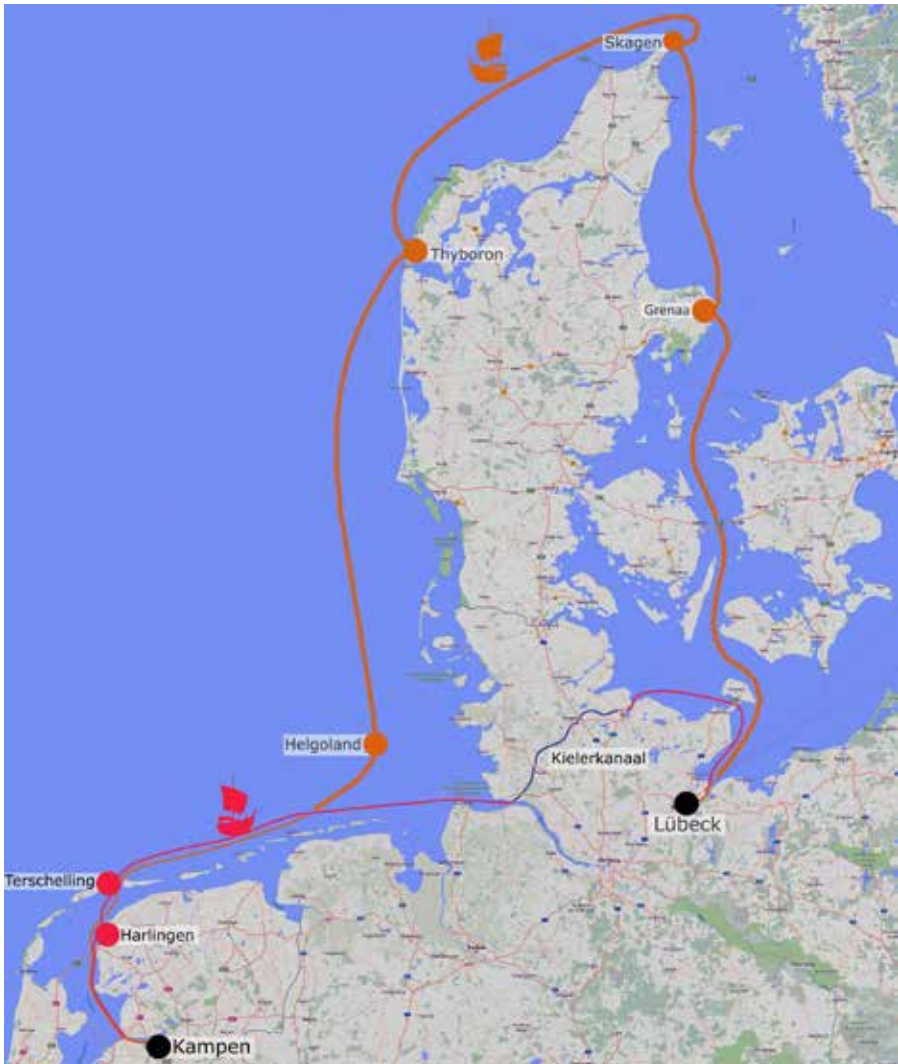
door Reijer van 't Hul

In 2004 ging de Kamper kogge voor het eerst de Noordzee op in een poging om net als in de middeleeuwen om het vaste land van Denemarken naar de Oostzee te varen. Nog niet uitgerust met motoren, ging de oude reddingsboot van Terschelling de Carlot mee als sleepboot. Halverwege Denemarken, ter hoogte van Esbjerg, ging het mis. De wind draaide naar noord en in de nacht kregen beide schepen te maken met noodweer met windkracht 9. De kogge zeilde voor de wind terug naar Helgoland. Met de sleepboot werd daar beter weer afgewacht. De reis naar de Oostzee werd voortgezet door het Kielerkanaal. En ook de terugtocht ging via dat kanaal. Helaas dus toen geen Ommelandvaart. In deze moderne tijd is nog geen enkele kogge rond Denemarken gevaren!

De Kamper kogge is daarna nog vier keer naar de Oostzee geweest. Steeds heen en terug door het Kielerkanaal. In 2016 werd onze kogge uitgenodigd om in het weekend van 20 mei naar het HanseKulturFestival in Lübeck te komen. Toen ontstond het idee om daar naar toe te gaan met een Ommelandvaart. Die uitdaging was er immers nog steeds!

Een werkgroep gaat aan de slag met het plan. Eerst worden de schippers gevraagd en in overleg met hen de bemanningsleden voor de heen- en terugreisgroep. Voor zowel de heen- als de terugreis wordt twee weken uitgetrokken. Beide keren zal geprobeerd worden om rond Denemarken te varen. Dus twee kansen voor een Ommelandvaart. De werkgroep benadert sponsors om deze unieke tocht te financieren. Ook wordt sponsoring in natura binnengehaald. Lading, net als vroeger, om te verkopen in de havens onder andere tabak, sigaren, roomboter, kaas, stenen kruiken, armbanden en eieren.

Vrijdagmorgen 6 mei is de afvaart vanaf het ponton bij de stadsbrug. Schipper Sander Klos en bemanningsleden Henri Bouwmeester, Menno Smit, Gerda van 't Hul, Gerrit Boer, Henk van der Kamp, Reijer van 't Hul, Harry Post, Mark van Rossum, Gerrit Jan Feenstra, Eefje van Dijk, en Jelte Bruinsma worden uitgezwaaid door familie, vrienden en locoburgemeester Veldhoen. De Koggezangers zingen het lied *Tabee Kamper kogge*. Dezelfde plek en dezelfde sfeer als in 2004! De eerste stop is dichtbij. Aan de Loswal wordt dieselolie

De 'middeleeuwse' route van Lübeck om Denemarken naar Kampen. Afstand: 1307 kilometer. Afstand heenreis door het Kielerkanaal: 606 kilometer.

getankt. Onderweg wordt hard gewerkt om een navigatieprobleem met het AIS-systeem op te lossen. In de nacht door de sluis bij Kornwerd en in de vroege zaterdagmorgen afgemeerd in Harlingen. Toen de Waddenzee op. In het Stortemelk tussen Vlieland en Terschelling ineens een harde wind. Besloten

Kamper kogge aan de kade in Lübeck voor de middeleeuwse replica de Lisa von Lübeck tijdens het HanseKulturFestival.
Foto: Harry Post.

wordt naar de haven van Terschelling te gaan en daar beter weer af te wachten. Helaas, de weersverwachting geeft dagenlang een harde ONO-wind. De Kamper kogge blijft zeven dagen achtereen in de haven van Terschelling! De bemanning vermaakt zich daar prima met een huifkartocht en een bezoek aan de Brandaris, maar baalt enorm van dit lange oponthoud. Een grote teleurstelling! Geen eeuwige roem! Immers, er is geen tijd meer voor een Ommelandvaart. De kogge moet op tijd in Lübeck zijn. Op maandag 16 mei komt de wind eindelijk uit de goede hoek. Een prachtige zeiltocht van Terschelling tot aan het Duitse eiland Langeoog. Nog een hoge deining op zee. Henk krijgt een zwieper van het helmhout met een bloedende hoofdwond tot gevolg. Dan een korte, maar hevige storm voor de Elbe. Drie man zeeziek. Bij Brunsbüttel het Kielerkanaal op. Halverwege overnachten in Rendsburg. Tegen de middag in de sluis van Holtenu. Twee politiemannen aan boord. We hadden ons niet aangemeld toen we van Rendsburg weer het grote kanaal op gingen. Boete 180 euro! Kinderachtig gedoe! Zeilend de Kieler Fjord op. Onderweg drie keer stil gelegen om de vuilwatertankverstopping op te lossen. Lukte steeds gelukkig. Alternatief zou zijn poepen en pissen op de puts! Overnachten in Heiligenhafen. De volgende dag onder de Fehmarn

De bemanning van de heenreisgroep in Lübeck. Foto: Harry Post.

Brug door. Altijd spannend of dat kan met onze masthoogte van 22 meter. Op de kaart wordt een brughoogte van 22 meter aangegeven. We houden een halve meter over Scheelt zestig kilometer omvaren! Langs Travemünde de rivier de Trave op. Veel mensen op de boulevard zwaaien naar ons. Een draaiorgel speelt het Wilhelmus. Om 18.00 uur op donderdag 19 mei meren we af in Lübeck. We liggen voor hun middeleeuwse replica, de veel grotere Lisa von Lübeck.

Tijdens het weekend veel bezoek tijdens *Offen Schiff*. Veel lading en souvenirs verkocht. Tijd om deze mooie stad, 'de moeder der Hanze', te bekijken. De burgemeester verwelkomt ons aan boord en krijgt een brief namens onze burgemeester Koelewijn met een uitnodiging voor de Internationale Hanzedagen in Kampen in 2017. Inmiddels vindt de bemanningswissel plaats. De vertrekkers slapen in een werklokaal dichtbij, zodat de terugvaarders zich kunnen installeren op de kogge.

Maandag 23 mei trossen los. Kamper kogge, met schipper Jackie van den Bosch, wordt uitgezwaaid door onze vrienden van de Lisa. Het liefst willen ze dag en nacht doorvaren richting Skagen, maar er moet diesel worden getankt. Dat gebeurt na een overnachting in Heiligenhafen. Dan weer op

De bemanning van de terugreisgroep in Skagen, een dag voor de historische ronding van Denemarken. Foto: Harry Post.

weg naar Skagen! Helaas wind tegen. Na 36 uur stampen tegen de wind in afgemeerd in de industriehaven van Grenaa. Nieuwe motor voor de vuilwartertank geïnstalleerd. Letterlijk een strontvervelend karwei! Vrijdagmorgen om 06.00 uur afgemeerd in Skagen. Veel bezoek met Open Schip. Pers en cameraploegen aan boord. Uitgebreid verslag met foto's in de middagkrant aldaar. De Kamper kogge op Ommelandvaart, dat is voorpaginanieuws! Jan en Johan scoren een partij vis voor een spotprijzje. Zaterdag 28 mei vertrek uit Skagen. Het ongelooflijke gebeurt: na vijf dagen noordenwind is er vandaag een gunstige, meer oostelijke wind! Nog een stukje noordwaarts op de motoren. Het zeil eruit met koers west. En dan een historisch moment: om 13.30 uur passeert de Kamper kogge de meest noordelijke punt en zeilt om het land van Denemarken heen! Gejuich! De grote wit-blaauwe Kamper vlag de lucht in! De ommelandvaart is gelukt! Na 26 uur wordt er zondagmiddag afgemeerd in Thyborøn aan de ingang van de Limfjord. Ontmoeting met Urkers van een vissersboot. Wederom wordt er vis gescoord; ditmaal een kist kabeljauw. Maandagmorgen met een mooie noordenwind zeilend naar Helgoland. Tegen de avond aldaar aan de kade. Het zestig meter hoge rode rotseiland wordt verkend en natuurlijk taxfree drank en tabakswaaren

gekocht. Op woensdagmorgen vertrek richting Nederland. De wind is noord 5. De kustwacht geeft een waarschuwing van windkracht 7! En dat gebeurt. Teruggaan is geen optie. De ra met het zeil gaat omlaag op het dek. De kogge is een speelbal van de 3 tot 4 meter hoge golven. Nog maar drie man is in staat aan het helmhout te staan. Een man of vier is zeeziek. De snelheid is minimaal. De nacht door naar de donderdag. Een slijtageslag, maar de kogge moet door. Het schip en zijn bemanning houden zich goed. In de vroege vrijdagmorgen boven Ameland neemt de wind eindelijk af. De bemanning komt tot rust. Schipper Jackie besluit door te varen naar Stavoren, waar ze om 20.00 uur afmeren. Welverdiend en heerlijk uit eten geweest. Schipper Rien Lipke van de mislukte Ommelandvaart 2004 ligt daar toevallig met zijn charterschip. Wat is Rien trots op de Ommelandvaarders van 2016! Het is die avond nog lang gezellig op de Kamper kogge. Met mooi weer vertrekt de kogge op zaterdag 4 juni naar Kampen. Heerlijk warm weer, maar de wind is tegen; dus op de motoren. Bij de voormalige scheepswerf Peters bij Kampen een korte tussenstop. Daar kan worden gedoucht en wordt bagage van boord gehaald. Zeilend tot de stadsbrug, een groet aan de stad. En dan meert de kogge om 15.30 uur af aan de Koggewerf. Een heldenontvangst met toespraak van burgemeester Koelewijn voor de bemanning: Jackie van den Bosch, Tiemen Jan van Dijk, Jan Pol, Johan van Heerde, Peter Wijngaard, Nicole Jager, Annemijn Wijngaard, André Hornis van Dijk, Martin Mannak, Joop Bouman, Harry Post en Henk Kamans.